

TILLÆG TIL MILJØGODKENDELSE

af husdyrbruget

Skovgaard, Bøgelundsvej 40, 8940 Randers SV

Registreringsblad - Miljøgodkendelse

Hovedmatrikel nr.	14a, Askildrup By, Ølst
Cvr. nr.	10165563
Ejer af landbruget og driftsansvarlig	Peter Sommer Jensen Nørgårdsvej 51 8940 Randers SV
Godkendelsesbetegnelse	Husdyrbrug over 75 DE
Tilsynsmyndighed	Randers Kommune
Sagsnummer	09.17.17-P19-5-16
Sagsbehandler	Peter Dalgas Kruse
Godkendelsens dato	23. marts 2017

Indholdsfortegnelse

RESUMÉ	4
GENERELLE FORHOLD	4
VILKÅR FOR GODKENDELSE	5
<i>Ophævede vilkår.....</i>	<i>5</i>
<i>Generelt.....</i>	<i>5</i>
<i>Anlæg .....</i>	<i>5</i>
<i>Gyllekøling.....</i>	<i>5</i>
<i>Egenkontrol .....</i>	<i>6</i>
KOMMUNENS VURDERING	7
OFFENTLIGGØRELSE	9
KLAGEVEJLEDNING	9

Resumé

Husdyrbruget har miljøgodkendelse (22. september 2010) og tillæg (5. august 2015) til en svinebesætning bestående af 400 årssøer, 14.000 smågrise (7,2-32 kg) og 500 polte (32-107 kg), svarende til ca. 169 dyreenheder(DE).

Dette tillæg omhandler ændring af driftsvilkårene for gyllekølingsanlægget, således at anlæggets timetæller kan anvendes i stedet for en energimåler med datalog. Der ændres ikke på dyreholdet, stalde eller gødningsopbevaringsanlæg. Husdyrbruget har oplyst at de pt. råder over 338,27 ha ejede/forpagtede arealer til udbringning af husdyrgødning.

Randers Kommune vurderer, at der kan meddeles miljøgodkendelse på nærmere fastsatte krav til husdyrbrugets drift og indretning.

Randers Kommune har af hensyn til natur og miljø bl.a. stillet krav om:

- At gyllekølingsanlægget skal have en årlig driftstid på minimum 4.633 timer.

Generelle forhold

Randers Kommune godkender i henhold til § 11 i *Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug*¹ ændring af husdyrbruget Bøgelundsvej 40, 8940 Randers SV på betingelse af, at de nærmere fastsatte vilkår i dette tillæg, samt i miljøgodkendelsen og evt. øvrige tillæg hertil overholdes.

Ud over miljøgodkendelsens vilkår skal driftsansvarlige være særlig opmærksom på følgende:

- at grundlaget for godkendelsen er den sidst indsendte ansøgning, skema nr. 89436, version 2.
- at ændringer i forhold til sidst indsendte ansøgning skal anmeldes til kommunen, herunder:
  - ændring, etablering, eller renovering af bygninger, pladser, siloer, opbevaringstanke. m.v.
- at øvrige fornødne godkendelser eller tilladelser skal indhentes separat, herunder byggetilladelse samt udlednings- og nedslivningstilladelse til regnvand.
- at øvrig lovgivning, som ikke er nævnt i denne godkendelses vilkår, skal overholdes - f.eks. den til enhver tid gældende Husdyrgødningsbekendtgørelse. Vilkårene i godkendelsen er som hovedregel kun stillet for de punkter, hvor tilsynsmyndigheden vurderer, at kravene skal være mere vidtgående end de generelle bestemmelser.
- at alle vilkår er gældende fra det tidspunkt, godkendelsen er udnyttet, medmindre andet er angivet.

---

¹ Lovbekendtgørelse nr. 868 af 3. juli 2015 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

- at godkendelsen eller dele heraf til hver en tid kan bortfalde, hvis den ikke har været udnyttet i en sammenhængende periode på 3 år.

Vilkår for godkendelse

Ophævede vilkår

1. Ved udnyttelse af dette tillæg ophæves vilkår 7-13 og 36 i tillæg til miljøgodkendelsen af 5. august 2015. Øvrige vilkår i tillægget, samt vilkår i miljøgodkendelsen, er forsat gældende.

Generelt

2. Et eksemplar af godkendelsen skal til enhver tid være tilgængelig på husdyrbruget, og driftspersonalet skal være orienteret om godkendelsens indhold.
3. Husdyrbrugets indretning og drift skal miljømæssigt være i overensstemmelse med de oplysninger, der ligger til grund for godkendelsen, dog med de eventuelle ændringer der fremgår af vilkårene.
4. Eventuelt ejerskifte skal meddeles tilsynsmyndigheden senest 1 måned efter, det har fundet sted.
5. Godkendelsen bortfalder helt eller delvis, såfremt den ikke er udnyttet inden 2 år fra godkendelsens dato.

Anlæg

Gyllekøling

6. Gyllekanalerne i so-/smågristalde - i alt 999 m² – skal være forsynet med køleslanger, der forbindes med en varmepumpe.
7. Varmepumpen skal levere en køleeffekt på mindst 17,92 W/m².
8. Varmepumpen skal være forsynet med en timetæller til dokumentation af årlig driftstid på minimum 4.633 timer.
9. Gyllekølingsanlægget skal være forsynet med et trykovervågningssystem, en alarm samt en sikkerhedsanordning, der i tilfælde af lækage stopper anlægget. Gyllekølingsanlægget må ikke kunne genstarte automatisk.
10. Vedligeholdelse af gyllekølingsanlægget skal ske i overensstemmelse med producentens vejledning. Vejledningen skal opbevares på husdyrbruget.
11. Der skal indgås en skriftlig aftale med en montør med VPO-certifikat eller tilsvarende certificering om kontrol og service af gyllekølingsanlægget mindst én gang årligt.

12. Den årlige kontrol skal som minimum bestå af følgende:
  - Afprøvning og funktionssikring af trykovervågningssystemet, alarmen samt sikkerhedsanordningen.
  - Kontrol af kølekredsens ydelse.
13. Tilsynsmyndigheden skal underrettes ved driftsstop, der har en varighed på mere end 2 uger.

Egenkontrol

14. Til kontrol af driftsvilkårene og forudsætningerne for godkendelsen skal der årligt føres journal med nedenstående oplysninger:
  - a. Oplysninger om produktionsniveau (eks. salgs- og købsnota eller slagterifregninger)
  - b. Logbog med angivelse af hyppighed af udslusning af gylle i poltestalden
  - c. Data, der kan bruges til at lave opgørelser over antal ton dyr på stald ad gangen. Opgørelser over antal ton dyr på stald ad gangen skal kunne forevises for en vilkårlig dato på kommunens forlangende.
  - d. Kvitteringer for service/reparation af ventilationsanlæg.
  - e. Logbog for foderkorrektion, indeholdende:
    - Udskrifter for effektivitetskontrol (E-kontrol)
    - Indlægssedler / foderoptimeringsudskrifter for foderblandinger
    - Årlige beregninger af årssøer og poltes udskillelse af fosfor
  - f. Logbog for gyllekølingsanlægget, indeholdende:
    - Notering af faktisk antal driftstimer
    - Noteringer af driftsstop med angivelse af årsag
    - Kvitteringer for service/reparation af anlægget
    - Kontrolrapporter

Oplysningerne skal opbevares på husdyrbruget i mindst 5 år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

KOMMUNENS VURDERING

Vurderingen omhandler kun forhold på husdyrbruget, der berøres som følge af dette tillæg. For øvrige forhold henvises til miljøgodkendelsen og øvrige tillæg hertil.

Husdyrbruget har miljøgodkendelse (22. september 2010) og tillæg (5. august 2015) til en svinebesætning bestående af 400 årssøer, 14.000 smågrise (7,2-32 kg) og 500 polte (32-107 kg), svarende til ca. 169 dyreenheder (DE). Der ændres ikke på dyreholdet, stalde eller gødningsopbevaringsanlæg. Ansøger ønsker dog at ændre driftsvilkårene for gyllekølingsanlægget, således at anlæggets eksisterende timetæller kan anvendes i stedet for at en energimåler med datalog.

Der ansøges samtidig om inddragelse af 53,3 ha nye ejede og forpagtede udbringningsarealer. Enkelte af de nye marker ligger i Favrskov Kommune, mens de øvrige er beliggende i Randers Kommune. Husdyrbrugets samlede udbringningsarealer er herefter 338,27 ha. Favrskov Kommune er hørt (24. februar 2017) jf. Godkendelsesbekendtgørelsens § 45 og har den 1. marts 2017 udtalt at de ikke har bemærkninger til det ansøgte.

Bøgelundsvej 40 indgår i driftsfællesskabet I/S Sommer Svineproduktion. Udover husdyrgødningen fra Bøgelundsvej 40 udbringes der ca. 280 DE i slagtesvinegylle fra driftsfællesskabet på husdyrbrugets udbringningsarealer.

På grund af lovændring², som trådte i kraft den 2. marts 2017, indeholder tillægget ingen vilkår for anvendelse af husdyrgødning på udbringningsarealerne. Anvendelse af husdyrgødning vil i stedet blive reguleret i bekendtgørelsesform med umiddelbart bindende regler.

Vurderingen omhandler kun forhold på husdyrbruget, der berøres som følge af dette tillæg. For øvrige forhold henvises til miljøgodkendelsen og øvrige tillæg hertil.

Bedste tilgængelige teknik (BAT)

Ansøger har i forbindelse med miljøgodkendelsen af 22. september 2010 og tillæg af 5. august 2015, redegjort for anvendelse af bedst tilgængelig teknik. Randers Kommune vurderer, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT), og at husdyrbruget med de stillede vilkår i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.

Kommunens vurderinger og bemærkninger

Ammoniak

I tillæg til miljøgodkendelsen af 5. august 2015 blev der foretaget en beregning af det emissionsniveau for ammoniak, der som udgangspunkt vurderes at være opnåeligt ved anvendelse af bedst tilgængelig teknologi, jf. vejledninger fra Miljøstyrelsen 2011. Emissionsniveauet blev beregnet til 1.728 kg N/år. Husdyrbrugets emission blev dengang beregnet til 1.728 kg N/år bl.a. under forudsætning af forsat drift af det tilstedeværende gyllekølingsanlæg i so-/smågrisestalden. Randers Kommune fastsatte vilkår for drift af

---

² Lov nr. 204 af 28. februar 2017 om ændring af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, lov om miljøbeskyttelse, lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække og forskellige andre love.

anlægget – herunder at den årlige køleydelse skulle registreres ved hjælp af en energimåler med datalogger.

Ansøger ønsker nu i stedet at anvende gyllekølingsanlæggets eksisterende timetæller. Randers Kommune har, med udgangspunkt i Miljøstyrelsens "Vejledning om anvendelse af timertæller ved gyllekøling til slagtesvin, søer og smågrise", beregnet at gyllekølingsanlægget har en køleeffekt på 17,92 W/m² og en faktisk reduktionseffekt på 16,64 %. For at overholde emissionsniveauet på 1.728 kg N/år, skal gyllekølingsanlægget reducere ammoniakemissionen med 8,8 % på årsbasis (8.760 timer). Det betyder at anlæggets faktiske driftstid skal være minimum 4.633 timer. Randers Kommune har på den baggrund stillet nye vilkår til fastholdelse af anlæggets ydelse, samt for anlæggets drift og vedligeholdelse.

Husdyrbruget vurderes forsat at leve op til det fastsatte BAT-niveau, da ammoniakfordampningen fra husdyrbrugets samlede anlæg i den indsendte ansøgning er beregnet til 1.727,5 kg N/år, jf. ansøgningsystemet, Husdyrgodkendelse.dk.

Zink

Ansøger har oplyst, at der anvendes medicinsk zink til smågrisene på husdyrbruget.

Kommunens vurderinger og bemærkninger

I rapport nr. 159 (2015) om belysning af kobber- og zinkindholdet i jord fra DCE, Aarhus Universitet, er der offentliggjort resultater, som viser, at nuleffektniveauet i dyrkningsjorden er overskredet i 45 % af de undersøgte lokaliteter, og der ses en stigende tendens. Tilførslen af zink via husdyrgødningen kan ifølge oplysninger i rapporten (ved tilførsel op til harmoni) beregnes til ca. 1,4 kg zink per hektar for slagtesvin (1 kg zink/DE) og ca. 5 kg zink per hektar ved alene tilførsel af smågrise-gylle (3,6 kg zink/DE). Ifølge Landbrugsinfo optager afgrøden ca. 300 gram zink per hektar. I Landbrugsinfo angives også, at der er en tilførsel af zink fra kvæg på 1,4 kg zink per hektar. Der sker således en betydelig ophobning af zink, hvilket forklarer det stigende indhold i jorden. En stor del af zinkindholdet i gyllen fra smågrise skyldes anvendelse af medicinsk zink (ZnO), og forbruget af dette er mere end tredoblet fra 2005 til 2013.

På den baggrund har Miljøstyrelsen udsendt retningslinjer for miljøvurdering af zink ved tilladelse eller miljøgodkendelse af husdyrbrug. I retningslinjerne anbefales det, at kommunerne har fokus på anvendelse af gylle fra smågriseproduktion. Det anbefales, at smågrise-gylle maksimalt udgør 40 % af den udbragte gylle, målt på DE/ha/år. Ved udbringning af svinegylle til harmoni (1,4 DE/ha) bør tilførslen af zink således ikke overskride 2,86 kg/ha ((1,4 DE/ha x 3,6 kg zink/DE smågrise-gylle x 40 %) + (1,4 DE/ha x 1 kg zink/DE slagtesvinegylle x 60 %)). Ved udbringning af svinegylle på sandjorde med pH under 6 og hvor zinktilførslen derved overstiger 2,86 kg/ha, bør kommunerne overveje vilkår om kalkning. Ved udbringning på arealer nær søer og vandløb, bør kommunerne desuden overveje vilkår om udlæg af husdyrgødningsfrie bræmmer.

Der indgår ca. 280 DE gylle fra slagtesvineproduktionen på ansøgers andre anlæg under I/S Sommer Svineproduktion. Zinkindholdet i slagtesvinegylle er 1 kg/DE. Derudover udbringes der svinegylle fra eget dyrehold, hvor gennemsnitlige indhold af zink i gyllen er beregnet til 1,46 kg zink/DE: ((90,68 DE x 0 kg zink/DE) + (13,58 DE x 1 kg zink/DE) + (64,98 DE x 3,6 kg zink/DE) / 169,24 DE). I beregningen er det antaget, at gylle fra årssøer ikke indeholder zink. Fra 1. august 2017 kan der udbringes 170 kg N/ha (1,7 DE/ha) med svinegylle. Det betyder, at der i

gennemsnit kan blive udbragt op til 2,0 kg zink per hektar ((280 DE x 1 kg zink/DE) + 169,24 DE x 1,46 kg zink/DE) / 264,26 ha).

Da zinktilførslen er under 2,86 kg/ha vurderer Randers Kommune, at udbringning af husdyrbrugets husdyrgødning ikke udgør en væsentlig risiko for ophobning og dermed udvaskning af zink. På den baggrund vurderes det, at der ikke er grundlag for at stille skærpende vilkår for anvendelsen af husdyrgødningen.

Offentliggørelse

Partshøring

Tillægget vedrører alene ændring af driftsvilkår for gyllekølingsanlægget, samt inddragelse af flere udbringningsarealer, som også hidtil har fået tilført husdyrgødning. Randers Kommune vurderer, at det ansøgte er af underordnet betydning for naboer og har således undladt partshøring.

Offentliggørelse af godkendelsen

Godkendelsen bekendtgøres på Randers Kommunes hjemmeside www.randers.dk den 23. marts 2017, som er godkendelsens dato.

Følgende er underrettet om godkendelsen:

- Ansøger
- Konsulent
- Favrskov Kommune
- Danmarks Naturfredningsforening, dnranders-sager@dn.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, post@sportsfiskerforbundet.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, lokalafdeling, ta@sportsfiskerforbundet.dk
- Det Økologiske Råd, husdyr@ecocouncil.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk
- Lokalafdelingen Dansk Ornitologisk Forening, randers@dof.dk
- Sundhedsstyrelsen, senord@sst.dk

Klagevejledning

Godkendelser og tilladelser kan påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet inden 4 uger fra afgørelsen er offentligt bekendtgjort. En eventuel klage skal indsendes gennem Klageportalen, som findes på www.borger.dk eller www.virk.dk. En eventuel klage skal være Miljø- og Fødevarerklagenævnet i hænde **senest den 20. april 2017**.

Klageberettiget er ovennævnte samt enhver, der har væsentlig, individuel interesse i sagens udfald, som nævnt i husdyrlovens §§ 84, 85, 86 og 87.

Hvis kommunen fastholder sin afgørelse, skal den senest 3 uger efter klagefristens udløb indsende kommunens bemærkninger til sagen og de anførte klagepunkter. Kommunen skal endvidere fremsende de dokumenter, der er indgået i sagens bedømmelse.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at klager indbetaler et gebyr til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagegebyret er fastsat til 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer. Opkrævning finder sted i forbindelse med indsendelse af klagen gennem Klageportalen. Vejledning om klageportalen kan findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk.

I særlige tilfælde kan en klage indsendes uden om Klageportalen. De særlige forhold, som kan begrunde en undtagelse fra kravet om at klage via Klageportalen er f.eks. særlige handicap, såvel kognitiv som fysisk funktionsnedsættelse samt demens. En undtagelse kan også gælde for: Borgere, der mangler digitale kompetencer, for visse socialt udsatte borgere, borgere med psykiske lidelser og borgere med sprogvanskeligheder, hvor hjælp og vejledning fra myndigheden eller nævnet ikke konkret vurderes at være en egnet løsning.

Hvis du tilhører en af de nævnte grupper og trods vejledning ikke har mulighed for at bruge Klageportalen, kan du aflevere/indsende din klage til kommunen.

Du skal begrunde din anmodning om fritagelse for brug af Klageportalen. Hvis du er fritaget for at bruge digital post af din kommune, bedes du oplyse dette i din anmodning. Myndigheden sørger for at sende din anmodning videre til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som i hvert enkelt tilfælde vurderer, om der foreligger særlige forhold, der gør, at du kan blive fritaget for at bruge Klageportalen.

Du får besked fra Miljø- og Fødevareklagenævnet, om din anmodning kan imødekommes. Godkendelsen kan godt udnyttes, selvom der klages over den, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet, og under forudsætning af, at andre nødvendige tilladelser er indhentet. Det skal bemærkes, at Miljø- og Fødevareklagenævnet ved sin behandling kan ændre eller ophæve en godkendelse. Udnyttes en godkendelse, der er klaget over, sker det derfor for egen regning og risiko.

Søgsmål kan anlægges ved domstolene indtil 6 måneder efter godkendelsens dato.